

På sid. 11 heter det: »Maxwells teori i förening med elektronteori kan förklara alla kända elektriska fenomen». Man har skäl att på den punkten uttala sig med litet större försiktighet.¹

Mikrofonmembranet (sid. 131) är aldrig av järn utan av koppar eller kol.

Maxwells regel för riktningen av en induktionsström (sid. 73) vållar alltid lärjungarna huvudbry; bör ersättas med den regeln: strömmen är så riktad, att förändringen — i fältet eller läget — motverkas. Denna regel är generell och innesluter i sig Lenz lag; den kan tillämpas på en sluten ledare eller ett linjeelement.

Faradays betraktelsesätt — skärning av induktionslinjer — bör redan från början komma till sin rätt; det är ju generellare än Maxwells. Beviset § 41, d synes mig dunkelt.

De internationella beteckningarna på de elektriska enheterna äro konsekvent genomförda, vilket är en fördel. En rikhaltig samling problem är bifogad de olika kapitlen.

Förträffligt skrivna och väl avpassade för läroverkens behov äro kap. II—V och delvis även kap. VII. Kap. VI är alltför schematiskt och framställningen så koncentrerad, att den är ytterst svårbegriplig. Det hade nog tarvats större bredd även på många andra ställen. Som den nu är skriven, lämpar sig läroboken ej för självstudium.

Vi kunna visserligen ej tänka på att använda lektor G:s lärobok i dess nuvarande skick vid våra läroverk. Den bjuder emellertid på mycket av värde, varför den i många stycken bör kunna bli läraren en värdefull hjälp.

Jag vill hoppas, att de impulser, som lektor G. givit, och den insats i arbetet för en modernisering av undervisningen i elektricitetslära han gjort i och med utgivandet av föreliggande lärobok skall bidra till att föra denna viktiga fråga framåt till en snar och lycklig lösning.

C. E. Blom.

Henrik Petrini. Geometrisk mätninglära för folkskolor och läroverkens tre nedersta klasser. 8:o. Stockholm 1917. Albert Bonnier. 47 sid. Pris häftad 90 öre.

Kursplanen i matematik för realskolans tredje klass föreskriver som bekant bland annat »praktiska mättnings- och kon-

¹ Se t. ex. C. W. OSEEN, Sambandet mellan ljus och elektricitet, Vetenskapen och livet, Nr 2, 1918.

struktionsövningar såsom förberedelse till studiet av geometrien». Det är givetvis en ingalunda lättlost uppgift att så anordna och leda dessa övningar, att lärjungarna i fjärde klassen bli mogna för ett rent deduktivt studium av geometrien. Mycket vore vunnet, om en lämplig lärobok eller en god handledning för läraren funnes att tillgå. En sådan har hittills, för så vitt jag vet, saknats. Denna brist tyckes mig författaren på ett lyckligt sätt ha avhjälpt genom utgivandet av sin mätninglära.

Författaren säger i inledningen bestämt ifrån, att han finner det föga lönande att på detta stadium inlära mer eller mindre stränga definitioner. I stället eftersträvar han att ge lärjungarna »övning i att mäla, konstruera, räkna och dra omedelbara slutsatser ur mätningarna». Han förutsätter, att övningarna påbörjas redan i första klassen. Den för denna klass avsedda kursen omfattar huvudsakliga längdmätningar samt yt- och volymeräkningar. I andra klassen tillkomma vägningar och experimentella härledningar av de viktigaste av de geometriska satsen, som lärjungarna i fjärde och femte klasserna komma att få studera med helt andra hjälpmedel. Enligt nu gällande kursplan tillhör denna senare del av kursen givetvis tredje klassens pensum. Därför torde det nog bli svårt att där dessutom medhinna det, som författaren tänkt sig skola studeras i tredje klassen. Här vill han bland annat börja inviga lärjungarna i konsten att utföra geometriska bevis. Det är ej fråga om att göra något intrång på fjärde klassens kurs, ty bevisen få formuleras mera enkelt och okonstlat. Jag har själv vid undervisning i fjärde klassen prövat ett dylikt förfarande såsom förberedelse till det mera systematiska geometri-studiet och tyckt mig finna, att den därtill använda tiden ej var förspild.

Om jag således betvivlar, att hela kursen med nu gällande kursplan kan avslutas i tredje klassen, vill jag emellertid framhålla, att det ej erbjuder allt för stora svårigheter att förbigå vissa delar, varjämte någon liten del kan framskjutas till fjärde klassen. Då jag antar det vara varje matematiklärarens skyldighet att noga studera denna skrift, finner jag det ej nödigt att utförligare redogöra för dess innehåll, utan vill blott uttala den förhoppningen, att författarens geometriska mätninglära måtte vinna den vidsträckt spridning bland läroverk och folkskolor, som den tyckes mig så väl förtjäna.

P—n.